

RDEČI PRAPOR

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

Izhaja v Ljubljani vsak
torek, četrtek in soboto.

Naročnina za avstro-ogrske kraje
za celo leto 14 K, za pol leta 7 K;
za četrt leta 3-50 K, mesečno 1.20 K.
za Nemčijo za pol leta 7-90, za četrt
leta 4 K; za Ameriko za pol leta
9-50 K za četrt leta 4-80 K

Prejemna številka 16 v.

Reklamacije so poštne proste.
Nefrankirana pisma se ne spre-
jemajo. Rokopisi se ne vračajo.
Inserati: Enostopna pelt-vrstica
(širina 88 mm) za enkrat 20 vin.
večkrat po dogovoru.

85. številka

V Ljubljani, v torek, dne 19. julija 1910.

Leto XIII.

NASLOVA: Za dopise in rokopise za list: Uredništvo
"Rdečega Prapora", Ljubljana. — Za denarne posiljitve
naročila na list, reklamacije, inserate i. t. d.: Upravništvo
"Rdečega Prapora", Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II.

Pridobitve uslužbencev c. k. glavnih skladišč v Trstu.

V nedeljo, dne 10. t. m., se je vršil v Delav-
skem domu v Trstu shod uslužbencev c. k. glav-
nih skladišč, katerih je bilo navzočih nad 500.
Shod je bil sklican, da se poroča o uspehu spome-
nice, ki jo je bila vložila organizacija omenjenih
uslužbencev vodstvu glavnih skladišč že meseca
februarja. O tem je poročal predsednik organizacije
sodr. Perez, ki je obenem v imenu odbora izjavil,
da ne kaže drugega za sedaj, kakor sprejeti naredbe
vodstva glavnih skladišč.

Pridobitve.

Dosedaj so imeli uslužbenci pravico do penzije
po 40 letih in sicer po 60%, od dveh tretjin mezde.
Vodstvo glavnih skladišč pa daje sedaj po
35 letih 80%, penzije od cele mezde ter
jemlje v postev tudi letne doklade. To bi
bilo ravno toliko kakor 100 od 100 plače brez
doklad. Ta pridobitev je zelo važnega pomena. Saj
je znano, da tako visokih odstotkov penzije ne do-
bivajo delavci nikjer in skoraj niti uradniki javnih
uradov ne. Mnogo je n. pr. takih uslužbencev, ki
bi se bili morali truditi še celih pet let, da bi imeli
utivati v penziji samo 40%, penzije od dosedanje
plače. Ti pojdejo v zaslužni pokoj lahko že sedaj
s še enkrat toliko penzije, kakor jim je bila sicer
obljubljena šele po 40 letih. To je uspeh naše stro-
kovne organizacije, na kar bi delavci ne smeli
nikdar pozabiti.

Druga pridobitev je ta: Stalno se bo namestilo
7 asistentov I. kategorije, 7 druge in 6 tretje kate-
gorije, 7 delavcev prve, 13 druge in 10 tretje ka-
tegorije. Skupaj tedaj 56 novih nameščenecv, ki
se pridružijo dosedanjim 344, kar znaša skupaj
400 stabilnih uslužbencev — kakor se je v spomenici
zahtevalo.

Plače teh 56 novih nameščenih bodo zvišane za
7 asistentov od 28 na 30 kron tedenskih; za 13 de-
lavcev od 26 na 29 kron tedenskih; za 3 profesionalce
od 26 na 28 kron; za ostalih 23 od 24 na 26
kron. To zboljšanje pride v veljavo takoj.

Boletistom se bo odslej mesto na dan pla-
čevalo na teden. S tem ni seveda ne pridobe sta-
bilnosti. Vsem stalno nameščenim se bodo vrnila
kavcije. Poleg tega se dovoli 5 dni dopusta na
leto delavcem, 8 dni asistentom in 15
dni nadzornikom.

Ni vse, kar so delavci zahtevali. Pa je vendar
nekaj. Zalostno je, da se samo dninarjem ni do-
volilo tistih 10% povišanja na plači. Toda ravno
dninarji so tisti, ki najbolj zanemarjajo svojo orga-
nizacijo. Seveda pa se pri teh pridobitvah zboljša
stanje tudi gotovemu številu dninarjev. Saj se bodo
vzeli izmed dninarjev tisti, ki bodo stalno name-
šteni, in teh bo preko 100. Ste družin torej, ka-
terih obstanek bo za bodoče manj negotov.

Brez naše organizacije ne bi bilo niti teh pri-
boljškov. In koliko več bi se lahko pridobilo, ako
bi delavci spoznali važnost naših strokovnih orga-
nizacij.

Po sodruhu Perezu so govorili še sodrugi
Oliva, Todeschini, Rest, Regent v slovenskem jeziku
in drugi izmed navzočih delavcev. Končno se je
sprejela resolucija: "Uslužbenci c. k. glavnih
skladišč, zbrani na shodu v Delavskem domu dne
10. julija 1910. vzamejo na znanje od vodstva
glavnih skladišč dovoljeno poboljšanje in sklenejo

predložiti v primernem času novo spomenico, da
se priloži še vse, kar se je sedaj oreklo.

Delavci!

Postopanje naše organizacije pri tem gibanju
vam je znano. In kako ne bi bilo. Saj je njeno
delo jasno. Tako jasno, da so imeli voditelji
N. D. O. celo priliko, kopirati spomenico, ki jo
je predložila naša organizacija. N. D. O. se je
obrnila do naše in jo vprašala, če hoče z njo
skupno nastopati. Kakor da bi bila dala N. D. O. ini-
cijativo za to gibanje. Naša organizacija je odgo-
vorila, da je pripravljena sodelovati skupno z na-
rodnimi delavci, nikakor pa ne, ako hočejo ti na-
stopiti v imenu N. D. O. Zakaj ne. O tem govo-
rimo na drugem mestu. (Citajte članke "Poglavje
o hinavščini.") Ampak še drugi važni razlogi so,
zaradi katerih naša organizacija ni in ni smela
pod nobenimi pogoji sprejeti solidarnosti z N. D. O.
O tem bomo govorili v posebnih člankih, ki jih
bomo prav zaradi tega objavili v prihodnjih šte-
vilkah "Rdečega Prapora". Kdo pa naj verjame
solidarnosti, če prihaja ponudba iz N. D. O.? Ah,
sedaj, ko so naščevali delavce proti delavcem,
sedaj, ko so uničili nekdanjo delavsko solidarnost,
sedaj se zavedajo storjenega zločina in se delajo,
kakor bi hoteli tisto solidarnost zopet oživeti.
Morda zato, da bi na solidarnost takoj pozabili,
čim bi se jim ponudila prilika oškodovati de-
lavstvo. Delavska solidarnost je samo takrat trdna
in uspešna, če je zgrajena na trdnem prepričanju
delavstva o potrebi delavske solidarnosti in raz-
rednega boja. Delavstvo mora biti vedno ponosno
na svojo razredno zavednost, ponosno na mo-
žatost, ki se mu predstavi kot njegov prijatelj.
Samo mora sezidati poslopje svoje bodočnosti.

V Narodnem domu na shodu so sklenili, da
ne sprejmejo od naše organizacije pridobljenega
priboljška. Kdo je sklenil? Morda uslužbenci
glavnih skladišč? Ne! Tisti so sklenili, ki jim je
vseeno, kaj si zboljšajo uslužbenci in ki nimajo
niti toliko soli v glavi, da bi se povprašali: Ima
li N. D. O. potrebna sredstva, da bi nadaljevala
boj? Ali je tisto delavstvo, ki ni organizirano pri
naši organizaciji, morda organizirano pri N. D. O.?
Tega se niso vprašali in vedeti bi morali, da nji-
hova N. D. O. nima v sebi organiziranih niti 50
uslužbencev glavnih skladišč.

Delavski boji s kapitalom se ne izvajajo s
praznimi besedami narodnjakarskih tribunov, ne s
pestmi, ne z jezo, temveč samo z močno med-
narodno delavsko organizacijo, ki nima na raz-
polago polne blagajne, da lahko podpira delavce
v boju. Kdor tega ne razume in tega ne razlaga
delavcem, tisti je slepar in izdajalec delavstva. In
svoje bojne sklade mora zalagati delavstvo iz
svojih lastnih sredstev, ne pa sprejemati miloščine
delodajalcev in od raznih kapitalističnih ustanov.

Voditelji N. D. O. pravijo, da smo mi krivi,
ako uslužbenci glavnih skladišč niso pridobili več,
kakor se jim ponuja. Kdor tako trdi, je perfiden
človek, ki ni vreden, da bi mu pošten delavec v
obraz pogledal. Pošteni delavci, tisti, ki se ne la-
žejo v obraz, tisti ki se radi spominjajo izvoje-
vanih zmag, bodo vedeli, da so delavci, dokler
ni bilo N. D. O., veliko več pridobivali kakor
sedaj, odkar obstoja ta N. D. O. Zakaj so brez
N. D. O. delavci v prosti luki leta 1906 pridobili
skoraj vse, kar so zahtevali? In pridobili so na-
ravnost neverjetno veliko. Kdo torej ovira na-
predek delavstvu — mi ali N. D. O.? Delavci ne
smejo nikdar pozabiti, da so se njihove razmere
poslabšale, odkar se je oživila N. D. O., da od

tega časa niso pridobili ničesar, marveč so bili
še oškovanj. In s takšno organizacijo naj bi se
družili mi? Ne, nikdar. Kajti v tistem trenutku,
ko bi se naše delavstvo vezalo z žoltimi orga-
nizacijami, kakršna je N. D. O., v tistem trenutku
bi mi izdali koristi delavstva in ne bi bili vredni
več delavskega zaupanja. In delavec ne sme po-
zabiti nikdar svojega proletarskega dostojanstva,
ne sme pozabiti, da je sam v močni, resnično
delavski razredni organizaciji njegova bodočnost.

Hlapčuj, blapec!

Toliko vode ni napravil niti letošnji sveti Me-
dard, kolikor je napravljajo naši klerikalci, kadar
se razkodačkajo o delavskem vprašanju. Koliko
so nam že nakvasili o veliki nalogi, ki jo ima cer-
kev, koliko o svoji demokratičnosti in socialnosti!
Tako lepo so znali peti, da jim res marsikateri
slovenski delavec še verjame in misli, da bodo re-
šili ljudstvo iz sužnosti. Kadar smo mi dejali, da
je to vse zlagano, smo bili seveda "obrekovalci".
«Krivico» smo delali črnim angelčkom, ki nimajo
druge skrbi, kakor pomagati delavcem na tem in
na onem svetu do izveličanja.

Radovedni smo, če bo zdaj tudi katoliški re-
gensburški škof gospod Henle obrekovalec, ki je
na javnem mestu, slovesno potrdil, kar smo mi tr-
dili že neshetokrat. Sveti mož je namreč povedal,
da nima katoliška cerkev kratkomalo nič opraviti
z zboljšanjem delavskega položaja in s socialno re-
formo.

Da je Nemčija vseskozi policijska država, je že
davno znano. Če bi bilo mogoče, bi najrajši tudi
delavce vtaknili v uniforme in jih podložili vojaški
«disciplini». To pač ne gre: tembolj pa pazijo zato
na tiste uslužbence, ki jih ima država v rokah.
Med temi so tudi železničarji. Pritisk nanje je jako
velik in to je deloma tudi razlog, da je nemška
železničarska organizacija dolgo zelo zaostajala.
Zadnja leta se je pa vendar začela nekoliko razvi-
jati in državnemu kapitalizmu je šinil strah v kosti.
Na Saksonskem so n. pr. meninici tebinici pome-
tali iz službe vse organizirane železničarje. To bi
bilo nazadnjakom tudi na Pruskem in na Bavar-
skem najljubše. Klerikalci so vložili resolucijo, ki
zahteva od vlade ostre korake proti eventualnim
stavkam železničarjev in proti železničarski organi-
zaciji sploh.

Železniški minister bi bil s tem že zadovoljen,
če bi se ne bal, da bi s preostrim nastopom le
nalil olja v ogenj, pa je v gosposki zbornici dejal,
da bi se z brutalnim zatiranjem doseglo le to, kar
so rimski cesarji dosegli z zatiranjem prvih kristja-
nov. To pa se je zdelo bavarskim plemenitcem
kar od sile in vstajali so drug za drugim, dokazuje,
da se krščanstvo sploh ne vjema s koalicijsko pra-
vico delavcev.

Najznamenitejši je bil govor regensburškega
škofa Henleja. Ta je dejal:

«Med socialno demokracijo in krščanstvom ni
nič podobnega. Krščanstvo se stoletja sploh ni ba-
vilo s socialnim vprašanjem. Apostol Pavel je
vedno upozarjal, da se mora človek
vdati v razmere. Kdor je hlapec, naj
ostane hlapec, če ga gospodar sam ne
osvobodi. Krščanstvo torej tudi v tem oziru
nima najmanjšega odnosa ali stika s socialno
demokracijo.»

Tako govori katoliški škof. On mora to prav-
zaprav bolje vedeti nego kak Krek ali Gostinčar.
Tudi delavci smejo njemu več verjeti kakor raznim

krščansko-socialnim voditeljem, ki niso škofi, torej tudi nimajo toliko svetega duha v sebi.

Hlapec naj ostane hlapec. Tako torej uči krščanstvo. In delavci, ki mislijo, da je na svetu vendar še kaj boljšega kakor biti hlapec? Ali se morejo, ali se smejo vdinjati strankam, ki stoje na takem «krščanskem» stališču?

A škof ima prav. Kako naj bi cerkev dovolila drugačno mišljenje? Kaj pa bi bil tak škof, če ne bi «hlapci» robotali zanj? Kaj bi bila cerkev sploh, če ne bi bilo «hlapcev», katerih žulje, izpremenjene v denar, zna cerkev napoljevati v svojo bisago? Je že prav; cerkev ne more trpeti, da bi se hlapci osvobodjevali, če hoče ostati bogata in močna. Za svojo moč potrebuje bogastva, za bogastvo potrebuje hlapcev, torej — hlapec naj ostane hlapec. In klerikalec, ki govori drugače, je hinavec.

Delavci pa naj bi spoznali, da ima škof prav in naj bi tudi svojim zaslepljenim tovarišem nekoliko pridneje odpirali oči.

Krogije za stavkujoče.

Kdo je tisti «notranji sovražnik», s katerim ima v naših časih vojaščina veliko več opraviti kakor z «zunanjim», so tudi pri nas že spoznali Tržačani, Ljubljanci in t. d. Polagoma se utrjuje mero-dajni vojaški krog sami v misli, da ni njihov glavni poklic iskati na daljnih tujih bojiščih slave, ampak na domačih tleh. Zlasti odkar nočejo delavci več biti črna živina, so se «brambovci domovine» že pogostoma «odlikovali» na tem «polju slave». Zmagovanje je tu na vsak način lažje; ampak vendar je boj z rebelanti združen z nekaterimi malimi sitnostmi. Morilna tehnika je že tako dovršena, da moderne puške kar žanjejo; naboji za mannlicher-ske, lebelške in podobne puške lahko ubijajo po štiri, pet ljudi. In tu se lahko zgodi, da zadene krogija, ki je bila namenjena puntarju, povrh še par «stebrov družbe». Zaradi tega so obšli militarizem naenkrat humanitarni občutki. V francoski strelni šoli v Chalons so vojaški tehniki poizkušali nove naboj, ki naj bi se rabili samo proti «doma-čemu sovražniku» in kakor javlja socialistična «Hu-manité», se je pri teh poizkusih dosegel popoln uspeh.

Navadni naboj francoske vojaške puške ima 960 metrov začetne brzine in lahko prebije na 1500 metrov daljave šest oseb. Militaristični filozofi pravijo, da je bil to vzrok, da vojaštvo pogostoma ni rabilo orožja, kjer bi bilo treba, da bi ga rabilo. Naše izkušnje so sicer nekoliko drugačne; ampak kaj bi izkušnje, kjer govore vojaški filozofi?

Da bi v bodoče interesi kapitalistov ne zaosta-jali zaradi humanitarnih pomislekov, so vojaški teh-niki iznašli nov naboj. Napravljen je iz aluminija, votel in na kraju zaokrožen, nese samo na 500 metrov in je tako konstruiran, da more raniti «samo» eno osebo. Da se razlikuje od drugih na-bojev, je patrona črna.

Nove nabojke imajo dobivati straže pri smed-nišnicah, ječah in čete, ki nastopajo v kra-jih, kjer so stavke. Pravi namen je torej po-polnoma jasan. In značilno je, da je novi naboj takoj dobil ime «stajarska krogija». Ker ne na-preduje kultura le na Francoskem in so druge dr-žave še bolj krščanske od Francije, ni dvoma, da se vpelje tudi pri nas ta človekoljubna novost. In tedaj ne bo treba vojaščini tako dolgo trpeti ne-varnosti in se obotavljati s pokanjem kakor n. pr. v nekih davnih časih v nekem mestu, ki se je nekda, nekda imenovalo Pogačarjev trg.

Zahtevajte
po vseh gostilnah,
kavarnah in
brivnicah

Rdeči Prapor

Politični odsevi.

* Baron Bismarck je bil v soboto v Islu na avdienci pri cesarju. Avdiencia je trajala dve uri in pol.

* Delegacije se imajo letos sklicati meseca novembra. Natančen rok še ni določen. Vsem trem vladam bi bilo namreč najljubše, če sploh ne bi bilo treba sklicati tega kurioznega parlamenta. Taka bo namreč treba poročati o stroških, ki jih je povzročila aneksija Bosne in Hercegovine, kar bi se bilo moralo zgoditi že lani. To pa nič ne diši režiserjem avstro-ogrskih politike. Ampak presveti militarizem je zopet lačen in brez delegacij in no-vega denarja. Torej bodo delegacije sklicane. In tam se bo odigrala komedija, ki je zelo zabavna; le ne vemo, če se ne bo ljudstvu zdelo nekoliko

predraga. Razsirja se namreč sledeča «nedolžna» vest: «Da je Avstro-Ogrska že začela s stavbo drid-nautov, ni več tajnost. (Vlada je namreč želela, da bi ostala tajnost) Izvedelo se je, da ima Sta-bilimento Tecnico v Trstu že dva dridnauta v delu. Ker mornariška uprava ne more nakazati potrebnih denarnih sredstev brez ustanovnega dovoljenja (tako ustavna je mornariška uprava), je Stabili-mento Tecnico sklenilo, oskrbeti stavbo prvih dveh dridnautov na svoj račun (P!P) Vlada bo napram tej zadevi šele takrat zavzela stališče, kadar bodo delegacije izjavile, da soglašajo s temi izdatki (kar bodo delegacije v svoji ponižnosti seveda takoj storile). Proračun za leto 1910 in 1911, ki se pred-loži delegacijam, bo že obsegal prva dva obroka za stavbo prvih dveh dridnautov. Druga dva dridnauta se imata šele prihodnje leto vzeti v delo in sicer v mornariškem arzenalu v Pulju, ozi-roma v ladjedelnici «Danubius» na Reki.» — No, štirje dridnauti, kaj pa je to? Morda ne bodo veljali več kakor 240 do 250 milijonov. Saj jih imamo. In živila so itak preveč poceni. Zakaj se ne bi z indirektnimi davki nekoliko podražila?

* Finančni minister Bilinski hoče varčiti. Ker je že letošnji proračun imel primanjkljaj, ga hoče za prihodnje leto tako izdelati, da se bodo izdatki pokrivali z dohodki. Seveda se ne smejo zmanj-sati stroški za militarizem, ampak finančni mini-ster hoče omejiti oddajo javnih del, naročila na lokomotive, vagoni i. t. d. Več indirektnih davkov; pa manj dela za delavce, to je socialno-finančna politika gospoda Bilinskega. Ali ni grdo, da ga nočejo socialni demokratje nič hvaliti in slaviti?

* Axmannova sfera je čudno zamotana. Iz krščansko-socialnih krogov se javlja, da je bilo v bla-gajni trgovskih pomočnikov takrat, ko se je godila ta reč, 24 000 kron in da je Axmann porabil del tega denarja za volilne namene. Potem pa da je dal dr. Lueger 35 000 kron, da se pokrije pri-manjkljaj. «Deutsches Volksblatt» pravi, da je to čuden račun. In to se bo zdelo tudi drugim. Či se je porabil le del tistih 24 000 kron, kar je že bilo nepravilno, zakaj je bilo potem za pokritje treba 35 000 kron? — Najbolj se trudi dr. Gessmann, da bi rešil Axmanna in ga prikazal kot velikega mučenika.

* Bieloהלawek je tožil urednika dunajskega tednika «Montag», ki je v nekem članku pisal: «Če sta se Bieloהלawek in Axmann bogatila na stroške splošnosti in svoj politični položaj izrab-ljala za kopičenje denarja, bi bila morala stranka, namesto da je potlačevala zadevo in se izjavljala solidarno s korupcijo, izvršiti čisto ločitev in za-htevatiti sodnijsko rešitev. — Toženi urednik je poudaril dokaz, da je Bieloהלawek res izkoriščal svoj politični položaj za osebno obogatitje. Sodnik je pripustil dokaz resnice.

* Hrvaško-srbska koalicija se je spravila v lepo zagato. V Budimpešti so imeli njeni po-slanci, ki so tudi člani ogrskega državnega zbora, konferenco z banom Tomašićem in tu jim je prevzvišeni kar v obraz povedal, da hoče uka-zovati, oni pa da imajo ubogati in nič drugega. Imelo se je sklepati, kakšno stališče da zavzema hrvaška skupina napram ogrski vladi. Dr. Nikolić je v imeu koalicije izjavil ponižno željo, da bi se odstranili z odločilnih mest tisti uradniki, ki so bili nastavljeni pod Rauchom in da bi se vzela nekatera sporna vprašanja med Hrvaško in Ogrsko v pretres. Na to pa je vstal dr. Tomašić in izjavil, da o teh rečeh sploh ne da govoriti. Kar se tiče hrvaških političnih želja, bo že prišel čas, ko se bo o njih lahko govorilo; o osebnih vprašanjih pa naj se sploh molči, in če koalicija ne opusti brezpogojno svojih zahtev, bo de-misioniral. Na drugo konferenco ban sploh ni prišel. In koalicija se je njegovega žuganja tako ustrašila, da že izjavlja na vse strani, da je samo izražala želje, ne pa zahteve, da se hoče pobotati z banom i. t. d. Z vladne strani se pa razglša, da ne bo Tomašić demisioniral, ampak da bo razpuščen hrvaški sabor. Koalici-onasem se tresejo hlače, če le pomislijo na to, da bi mogli izgubiti svoje mandate. In tako je Hrvaška zopet natančno tam, kjer je bila pod Khuenom. Ogrski ministrski predsednik ukazuje banu, ban ukazuje saboru in sabsorska večina ponižno sluša. Khuen je lahko zadovoljen s svo-jimi novimi mameluki.

* Radi srbsko-avstrijske trgovinske pogodbe je bila v soboto v Belgradu prva skupna seja avstro-ogrskih in srbskih zastopnikov.

* Nemški cesar Viljem ne more živeti, če ne napravi od slučaja do slučaja kakšne večje nerod-nosti. Odkar so mu v državnem zboru še ob času Bülow-ga kancelarstva očitali levite, je bil nekaj časa mir pred njegovimi govorancami in izjavami, s katerimi je «pretresal svet». Zdaj pa mu žlica ne dá več miru. Pred kratkim je začel zopet pri-digati na barkah in te dni je napisal pismo, ki bi lahko imelo prav sitne posledice, če ne bi bili v Ameriki pametnejši od njega. Nasi citatelji vedo, da je bilo v Nikaragvi v srednji Ameriki nekaj kakor revolucija. Te srednje- in južnoameriške «re-volucije» navadno niso nič drugega kakor osebni prepriji ljudi, ki hočejo ostati pri koritu, ali pa priti do njega. V zadnji revoluciji se je neki Man-tez razglasil za predsednika Nikaragve in je svoj nastop naznanil tujim državam kakor velik cesar. Severoameriške združene države ne priznavajo Man-

tezovega predsedništva. Nemški Viljem pa je b-ves srečen, da more zopet enkrat izvršiti medna-rodno-političen čin in je takoj pisal Mantezu kakor novemu manjšemu «kolegu». V ameriških krogih je bilo raditega veliko razburjenje. Toda vlada se je postavila na stališče, da je Viljemovo pismo zgolj formalna stvar, iz katere ne bo izvajala no-benih posledic. Vojne med Ameriko in Nemčijo torej ne bo, ampak Viljem se je brez potrebe malo blamiral.

* V Albaniji še niso povsem končani nemiri. V tibraškem kraju so bili zopet boji med turškimi četami in armavtskimi vstasi. Več upornikov so Turki vjeli in poslali pred vojno sodišče. V Prevezo je odšel turški parnik z 32 težkimi topovi.

* Angliška civilna lista se zviša. Parlamen-tarna komisija, ki se je imela posvetovati o kra-ljevski mezdi, je soglasno sklenila, da se dovoli namesto dosedanjih 621.000 funtov v bodoče 634.000 funtov, to je namesto 14.924.000 kron se ima kralju izplačevati 15.216.000 kron na leto. Razven tega se ima 55.000 funtov, t. j. 660.000 kron takoj dovoliti za popravke palač. Prestolnemu na-sledniku, 16 letnemu princu velškemu se prepuščajo dohodki korvelške vojvodine, ki znašajo 1.044.000 kron na leto. Razven tega so se določile še pen-zije za kraljico in princeso, če bi kralj ali princ umrla pred njima, potem letne apanaže in dote za sinove in hčeri. Vse to se je doseglo brez štrajka.

* V angleškem državnem zboru se je zaklju-čila razprava o ženski volilni pravici. Zanimivo je, da je za žensko volilno pravico nastopila konservativna stranka, proti njej pa libe-ralna z ministrskim predsednikom Asquithom na čelu. Seveda ni šlo tu za splošno volilno pravico žensk, ampak le za nekakšno damsko volilno pravico. Tiste privilegirane dame, ki že smejo voliti v občinah in v grofijah, naj bi do-bile to pravico tudi za parlament. Tudi niso bili v konservativni stranki vsi člani enakega mnenja. Tako je n. pr. bil Balfour za načrt, Churchill pa je dejal, da je protidemokracičen. Ministrski predsednik Asquith je rekel, da se mu zdi bolje, ohraniti steno med obema spoloma, ki ob-stoja tudi v parlamentarnih sistemih drugih držav. V drugem čitanju je bilo 299 glasov za načrt, 190 pa proti. Ko pa se je glasovalo, načrt izro-čiti komisiji, se je ta predlog odklonil s 320 glasovi proti 175. V sedanjem zasedanju je torej načrt tako kakor odpravljen.

Domače vesti.

Ljubljanske vesti.

— V dež. blaznici na Studencu vladajo škan-dalozne razmere. To je te dni «razkril» strmečemu svetu «Slovenski Narod». List ima konkurenco, pa se zato ni čuditi, če se trudi, da bi tudi on iz-tisnil iz Ljubljane kaj senzacije. A briga za bla-znico bi bila celo hvaljevredna, če bila — odkrito-srčna. Toda kar razkriva «Slov. Narod» kot glo-boko tajnost, ni nič novega, ampak je bilo prebi-valstvu že znano v časih, ko se vpričo «Narodovih» pokroviteljev ni smela izreči niti besedica «bla-znica». Skandalozne so razmere v umobolnici. A gospoda — kaj niso bile skandalozne že takrat, ko smo mi pisali cele tedne o njih? Ali niso bile škan-dalozne, ko je bil radi Robidove afere znani shod v Unionovi dvorani? Ali niso bile skandalozne, ko so romale deputacije od deželnega glavarja do de-želnega predsednika? Pa takrat ni hotel «Narod» nič slišati o škandaloznih razmerah. Zdaj jih na-enkrat «razkriva». A klerikanci, katerim jih očita, se zagovarjajo: «Liberalci so krivi». Počasi, po-božna gospoda! Ali ni bilo takrat klerikalcev v de-želnem odboru? Ali ni bil deželni glavar Detsla klerikalec? In kako je mož govoril, ko mu je de-putacija slikala razmere na Studencu in zahtevala reforme? Sedanji dež. odbornik dr. Pegan bi lahko povedal, saj je bil takrat sam član deputacije. Stvar je pač ta, da je bil skandal takrat kleri-kalcem všeč za agitacijo, zdaj je všeč liberalcem; odpraviti skandala pa niso mislili ne liberalci, ne klerikanci in ga ne mislijo niti sedaj.

— Posebni vlak v Trst, ki ga prireja «Vza-jemnost», pojde iz Ljubljane v nedeljo ob pol 4. zjutraj in pride ob 7.15 zjutraj v Trst. Vrne se v nedeljo ob 11.15 zvečer iz Trsta in pride ob pol 4. zjutraj v Ljubljano. Zveza je torej ugodna. Iz-letniki bodo imeli dovolj časa, da se pred odhodom iz Ljubljane naspe in se bodo po povratku iz Trsta tudi lahko še spočili. Goriski izletniki pri-dejo 5 minut pred Ljubljanci v Trst, tako da bo sprejem obeh skupen. Upozorjamo izletnike, ki bi se še radi pridružili, da se lahko oglašijo v pi-sarni «Vzajemnosti», Selenburgova ulica 6, in pro-dajalnah Konsumnega društva za Ljubljano in oko-lico, ali pa v trafikli gospe Šesarkove v Selenbur-govi ulici. Cena za tretji razred tja in nazaj z vstevšim režijskim doneskom znaša 6 K 80 vin. Kdor se še želi pridružiti, naj se nemudoma ogla-si, ker mora «Vzajemnost» zaključiti priprave.

— Neki blaznik je baje ubil drugega umo-bolnika v deželni blaznici na Studencu. Ta vest je razširjena po Ljubljani, ne da bi bila uradno potrjena ali pa ovržena. To skrivanje pa je popol-noma neumestno. Življenje človeka, tudi če je blazen, je vendar nekaj drugega kakor življenje

muhe. Javnost ima popolno pravico, zahtevati jasnost in deželni odbor menda ni tako močno na počitnicah, da ne bi mogel povedati, kaj je s to rečjo. Danes je marsikdo zdrav, ki pa ne more vedeti, če ga ne doleti nesreča, da bo danes ali jutri oddan v varstvo deželnega zavoda. Če pa je tam tako varstvo, da se ljudje lahko ubijajo, tedaj se ta »red« nima utajevati, ampak odločno reformirati. Deželni odbor je vendar zelo »krščanski« in včasih je krščan t-o učilo: Ne ubijaj! Ali je to drugače, odkar se je kranjska dežela pošpanila?

Goriške vesti.

Sodrugji na Goriškem!

Šlirite „Rdeči Prapor“ in agitirajte zanj! „Rdeči Prapor“ je edino slovensko glasilo! Nabirajte nova naročnike in prispevke za tiskovni sklad! Naša parola mora biti: Vsak socialist mora biti naročnik „Rdečega Prapora“.

Tržaške vesti.

— Za islet iz Ljubljane in Gorice. Veselici, ki se priredi dne 24. t. m. ob prihodu sodrugov s Kranjskega in Goriškega, bo naslov »Japonski vrt«. Nastopilo bo sedem pevskih zborov. Vse priprave se vrše tako, da upamo povsem gotovo, da bomo lahko v vsakem oziru zadovoljili svoje goste in bodo vzeli iz Trsta najprijetnejše spomine.

Štajerske vesti.

— Štajerski deželni zbor se ima sklicati dne 20. septembra. Tako pravi vlada. Kaj bo dotlej z obstrukcijo, ne ve ne Bienerth, ne štajerski deželni zbor.

Dnevne vesti.

x Teroljalki »Slovenec« ima zopet mnogo pripovedovati o »rdeči korupciji« na Francoskem. Resnicoljubnost je namreč tudi »katoliška« čednost po »Slovenčevem« katolizmu. Katoliško glasilo pobira podatke o sedanji francoski vladi iz socialno-demokratske revije »Neue Zeit«, ki v resnici kaže, da je na Francoskem marsikaj gailega. A »Slovenec« ima že davno to krščansko navado, da podtika vse, kar dela francoska vlada. socialni demokraciji. Čudimo se, da ne poroča o sferah Hraba, Axmann, Bielowlawek, Gessmann in ne govori tudi o »rdeči korupciji«. Tisti dunajski gospodje se tudi imenujejo krščanske »socialiste« kakor naši Kreki, Gostinčarji, Štefeti i. t. d. Ravno toliko kolikor Vergani, Kunschak ali Demšar je Briand ali pa Millerand socialist ali pa socialni demokrat. »Slovenec« dobro ve, da imajo naši francoski sodrugji najhujše boje s to gospodo; ve, da zatirajo ti gospodje socialno-demokratske organizacije, da jih preganjajo s sednjami, s policijo, z vojaštvom. Koliko nesramnosti mora torej imeti list, ki pripisuje dejanja te gospode rdečim socialistom? Iznšli so že serum proti difteriji, proti tuberkulozi, proti gobovemu strupu, zdravilo proti sifili; kdaj iznajde kdo serum proti »Slovenčevi« lažnivosti?

Dve, tri o organizaciji.

Socialno-demokratska stranka mora biti sestavljena iz socialnih demokratov. To je menda tako jasno, da ni treba dokazovati. Toda — kdo je socialni demokrat? Marsikdo postavlja stvar na glavo pa misli: Socialni demokrat je vsak pristaš socialno-demokratske stranke. To se sliši tako, kakor da bi bilo zelo naravno. Pa je vendar zmota. Nasprotniki se lahko zadovoljujejo s tem, da smatrajo za liberalca človeka, ki glasuje pri volitvah za liberalne kandidate, za klerikalca pa tistega, ki daje svoj glas klerikalnemu kandidatu. Tako skromna pa ne more in ne sme biti socialno-demokratska stranka. Od tistega, ki hoče veljati za socialnega demokrata, se mora zahtevati mnogo več.

Prvo, kar se je že mnogokrat naglašalo, je organizacija. Socialni demokrat mora biti organiziran. Socialna demokracija je politična stranka; socialni demokrat mora torej biti politično organiziran. Kdor ni politično organiziran, ni socialni demokrat in nima pravice, imenovati se tako, pa če bi zahajal na vse shode, če bi bil najzvestejši član svoje strokovne organizacije in če bi nosil najbolj rdeče kravate.

Socialni demokrat mora biti politično organiziran. To je prvi pogoj, ki se mora na vsak način izpolnjevati. Tu ne opravičuje noben izgovor.

Zakaj?

Socialna demokracija je stranka delavstva. Vsa njena moč tiči v delavstvu. To je vse drugače kakor pri drugih strankah, v katerih je merodajno vodstvo. Politično združeno delavstvo — to je socialno-demokratska stranka.

Združitev pa ne sme viseti v zraku: taka mora biti, da se lahko vidi in prime. Stalna mora biti. Taka, da se lahko zanaša sama nase. Taka združitev pa more biti le organizacija.

Pravimo: Združitev zavednega delavstva je socialno-demokratska stranka. Združitev pa seveda ni nič vredna, če je le na svetu kakor kup desek ali prsti. Namen te združitve je delo in sicer tako delo, s kakršnim se najbolj gotovo dosežejo cilji. Torej taka združitev, ki spoznava svoje cilje, ki najde pota in sredstva in ki lahko uravna delo tako, da pride po določenih potih z najuspešnejšimi sredstvi do pravega cilja. Živa združitev! Taka celota, ki deluje z vsemi udi, z vsemi čutili, z vsem umom za skupni cilj. Taka celota, ki ima vse ude, vsa čutila, ves razum.

Delo za skupni cilj je raznovrstno. Le tedaj se more opraviti, če se primerno razdeli in če vsak opravlja svojo nalogo tako, da se delo vseh udov natančno vjema.

Le v organizaciji je to mogoče. Zato je organizacija predpogoj smotrenega socialno-demokratskega dela in zato mora biti socialni demokrat politično organiziran.

Zakaj politično?

Socialna demokracija je politična stranka. Ona ima opravljati politične naloge delavstva. Kapitalizem gospoduje v sedanji družbi s svojo gospodarsko močjo; toda oblika te moči je politična in dokler mu je delavstvo na tem polju ne izvije iz rok, se ne more osvoboditi. Delavstvo mora dobiti politično moč v svoje roke; tedaj šele bo lahko dalo družbi tisto obliko, ki jo potrebuje.

Do politične moči ne more delavstvo priti drugače kakor s političnim bojem. Političnega boja ne more voditi drugače kakor s politično organizacijo.

Kdor ni član politične organizacije, je torej za socialno-demokratsko stranko toliko vreden kolikor muha, ki leta po zraku pa sede zdaj sem, zdaj tja.

Kdo naj se bojuje za delavce, če se ne bodo bojevali delavci sami? To naj bi preudarili tisti, ki se radi pobahajo: »Socialdemokrat sem!« — ki pa niso člani politične organizacije in se brigajo zanjo toliko kolikor za lanski sneg.

V čem je moč socialno-demokratske stranke? Ne v mnogih takih, ki nosijo rdeče kravate in se bijejo po prsih, ampak samo v organizaciji. Deset organiziranih, ki so zavedni, ki izpolnjujejo svoje dolžnosti in opravljajo socialno-demokratsko delo, je več vredno kakor sto kričočev.

To na premislijo naši delavci; po tem naj se ravnaajo. Kdor ni politično organiziran, ni in ne more biti socialni demokrat.

Zadnje vesti.

Banova demisijska. Budimpešta, 17. julija. Ban dr. Tomašić je danes podal ministrskemu predsedniku grofu Khuen-Hedervaryju svojo demisijsko in je odpotoval v Zagreb.

Budimpešta, 17. julija. Hrvaško-srbska koalicija je imela po konferenci z banom dve seji, na katerih je sklenila, da opušča vse druge zahteve, ki se tičejo osebnih in političnih vprašanj, vendar pa zahteva demisijsko justičnega šefa Araničkega, ki je bila koaliciji obljubljena, ko je ban sklenil z njo pakt z dne 25. januarja. Koalicija je torej skoro popolnoma kapitulirala pred banom in je opustila tudi celo vrsto točk, ki jih je bil Tomašić obljubil, ko je bil imenovan za bana. Teda Tomašić, kakor kaže, ni šlo za kompromis, temveč za popolno spokorjenje koalicije. Izjavil je, da tudi Araničkega ne more odpustiti, ker se je od januarja sem prepričal, da je mož sposoben in zvest uradnik. Popustljivost koalicije v drugih, važnejših točkah mu ni zadostovala in ko sta mu poslance Lorković in Šurmin naznanila, da vtraja koalicija samo na demisijski Araničkega, je izjavil, da bo takoj naznanil ministrskemu predsedniku svojo demisijsko.

Budimpešta, 17. julija. Grof Khuen-Hedervary je izjavil, da pojde v Isl, ko bo v državnem zboru končana adresna debata in da tedaj predloži cesarju banovo demisijsko.

Budimpešta, 17. julija. O posledicah hrvaške krize se sodi v političnih krogih različno. Po enem mnenju bo Khuen Hedervary cesarju svetoval, naj ne vzame Tomašičeve demisijske na znanje, ampak naj ukaze, da se razpusti hrvaški sabor. Tedaj bi imel Tomašić izvesti volitve po Khuenovem receptu in ustvariti v hrvaškem saboru čisto madžarsko večino iz nekdanje Khuenove »Narodne stranke«, v katero bi se sprejeli le taki člani sedanje koalicije, ki bi se brez-pogojno udali banu, oziroma Khuenu Hedervaryju.

Volilna reforma, ki se je dovolila hrvaškemu saboru je sicer nekoliko pomnožila število vellicev, vendar ne tako, da ne bi mogla »pametna« vlada uplivati na nje. Khuenovi časi bi se torej imeli vrniti ne le v bivstvu, temveč tudi v obliki.

Druga kombinacija je ta:

Khuen Hedervary se je prepričal, da je koalicija popustljiva do skrajnosti. To je pokazal tudi komunike o zadnji konferenci o Tomašičem, na kateri je koalicija izrekla, da je pripravljena, zapostaviti vsa politična vprašanja, ki se tičejo Hrvaške, dokler ne bo ogrska vlada imela prestejših rok. Khuen se torej lahko popolnoma zanaša na večino v hrvaškem saboru in na hrvaško delegacijo v ogrskem državnem zboru. Čeprav ima v budimpeštanskem zboru itak večino, je zanj vendar koristno, če ga ravno sedaj tudi hrvaška delegacija podpira. Oseba Araničkega pa Khuenu ni tako važna kakor se zdi, da je Tomašiću. Če je koaliciji žrtvoval Raucha, ji bo žrtvoval tudi Araničkega, ako ima zato zagotovilo, da mu bo koalicija zvesto služila. Po tej kombinaciji bi torej Khuen ne mislil držati Tomašiča, ampak le koalicijo se bolj prikleniti nase. Na vsak način — naj se zgodi to ali ono — je Khuenov sistem na Hrvaškem že popolnoma utrjen. Ostala so le še osebna vprašanja. Nekoliko čudno je seveda, da ne nanašnja Khuen banove demisijske takoj cesarju, kakor je navada, ampak da čaka na adresno debato.

Budimpešta, 17. julija. Z banom sta odpotovala tudi oddelna predstojnika Čavrak in Amruš v Zagreb.

Železnika nezgoda. Dunaj, 18. julija. Včeraj popoldne je na postaji Purkersdorf zapadne železnice trčil vlak mestne železnice v tam stoječo vozno garnituro in je deloma prišel iz tira. 12 oseb je lahko ranjenih.

Grunwaldska slavnost. Krakov, 18. julija. Namestnik dr. Bobrzynski se ni udeležil grunwaldske slavnosti. Vojni erar ni hotel dati postelj in posteljnine za goste na razpolago. Namestništvo ni dovolilo javnih lokalov, škof je prepoval poljsko mašo in odklonil pridigo. Sploh so se uradni krogi popolnoma vzdržali udeležbe.

Socialni pregled.

** Polom v krščansko-socialni stranki ni ostal brez posledic med krščansko-socialnim delavstvom. Dosele se je ta »organizacija« za silo držala po konci, ker so občinski delavci in uslužbeni na Dunaju morali biti njeni člani. Najmočnejša opora te Kunschakove garde so bili tramvajski uslužbeni. Zdaj je pa tudi tukaj počilo. Več kakor 2000 jih je na dveh shodih sklenilo, izstopiti in ustanoviti neodvisno strokovno društvo. Predlagatelj sta bila dva odpuščena uslužbenca. Krščansko-socialnim agitatorjem se je očitalo, da so naglani tramvajске uslužbence le zato v štrajk, da so v občinskem svetu lahko zvišali tramvajске vozne cene, potem so pa uslužbence pustili na cedilu. Na shodu je bila razburjenost tako velika, da se je klicalo: »Če pride Kunschak, mu razbijemo črepinjo.« — Polagoma se torej vendar povzdani. Sila je od nekdanj najboljši agitator med delavci.

Atentat na španskega kralja.

V Madridu so bili v soboto razširjeni glasovi, da je nekdo hotel izvršiti na španskega kralja Alfonza atentat, ki pa se je preprečil. Na stvari ni menda nič posebnega, le značilno je, kakšen strah imajo na Španskem nepremehoma pred atentati.

Kralj je bil v Segoriji pri odkritju nekakega spomenika. Tudi to ni moglo biti kaj znamenitega, zakaj drugače bi se vsaj naznanilo, čegav spomenik da se je odkrival. Brzjav pa govori le o nekem »patriotskem monumentu«. Glasovi o atentatu so nastali vsled tega, ker so dan poprej zaprli v Valadolidu neko »sumljivo« osebo (česa je osumljena, se tudi ne poroča). Najbrže zato, kar je policija pokrivala zadevo s svojimi navadnimi skrivnostmi, se je pri časniških poročevalcih porodila misel, da je policija razkrila anarhistno zaroto in končno so nastali glasovi o atentatu. Poroča pa se tudi, da je policija izvršila mnogo hišnih preiskav in aretirala nekega človeka, pri katerem je našla sumljive »dokumente«.

Kralj se je pripeljal v Madrid, ne da bi se mu bilo kaj zgodilo. —

Če so pa vesti o atentatu izmišljene, se pa vendar gode druge reči, ki delajo španski vladi skrb. Iz Maroka prihajajo vznemirljiva poročila. Ob španski meji je po francoskih mestih mnogo begunov, ki so lani dezertirali, ko je Španija pošljala vojaštvo v Maroko; te begunce nagovarjajo baje agitatorji, naj organizirajo čete, ki bi potem imele prestopiti špansko mejo. Vlada se brani pomilostiti tiste politične begunce, ki so lani v dobi nemirov zapustili Španijo in žive sedaj tudi po sosednjih francoskih mestih večinoma v veliki bedi. To vladno postopanje zelo vznemirja duhove.

posebno v Barceloni, kjer je itak že velika razburjenost. Tam so bili v dobi špansko-maročanske vojne najhujši nemiri, s katerimi je bila neposredno v zvezi tudi usmritev Ferrera. V Barceloni hočejo praznovati spomin na tiste boje in vlad, ki se boji novih nemirov, je poslala več vojaških polkov tja.

Nadalje se poroča, da hočejo socialisti zopet razglasiti generalno stavko v Barceloni in v pokrajini ter da se jim pridružujejo republikanci.

V Bilbao pa so že rudarji v stavki, ki se je zelo razširila. Prišlo je tudi že do hudih spopadov s policijo. Spreved delavcev, ki so mirno demonstrirali, je hotela policija ustaviti. Ker se množica ni takoj razšla, je policija streljala. Poroča se, da je bil eden stavkujočih ranjen. Kako je bilo v resnici, se ne ve. Vlada je tudi tja poslala vojaštvo. Militarizem je pač tudi na Španskem za to, da varuje kapitalistične interese.

Velika nesreča v zraku.

Kakor vsak napredek človeštva, zahteva tudi osvojitve zraka še velikanske žrtve. V sredo je boj človeka s naravo zopet povzročil velike nesreče, ki se je zaključila s smrtjo peterih ljudi.

V Laichlingenu v renski pokrajini (zapadno Prusko) se je ob 9. dopoldne dvigal krmilen balon v zrak, kmalu pa je blizu Nankamna telebnil na tla. V čolnu so bili zrakoplovec Herbstlich, inženjerja Kranz in Hopp, tovarnar Köllly in monter Stiechs. O nesreči se ne ve doslej nič drugega kakor to:

Zjutraj je bilo vreme krasno; pričakovati se je smel jako ugoden polet. Čez pol ure pa je balon prišel v gosto meglo. Naenkrat so kmetje, ki so delali na polju, začuli močan pok kakor iz topa in par minut pozneje so že videli, kako pada balon s strašno hitrostjo na tla. Čoln je udaril s tako silo ob zemljo, da se je zaril nekoliko metrov globoko vanjo. Daleč naokrog so ležali raztreseni kosi razbitega balona. Stirje izmed zrakoplovcov so bili takoj mrtvi, eden je še stokal, pa je čez nekaj minut tudi umrl.

Ker so vsi udeleženci poleta mrtvi, se more o vzrokih katastrofe le ugibati. Večinoma mislijo, da se je bencinov motor razpočil. Drugi pa sodijo, da je valed goste megle sonce na eno stran take pripekalo, da se je razpočil balon.

Mrtva trupla so strašno razmrcvarjena. Pesti nesrečnežev so krčevito stisnjene, zato se sodi, da so morali v smrtni uri strašno trpeti. Obleka je vsa raztrgana. Enemu interijer se je zaril kos železa v prsi, drugemu so iztrgane oči iz glave.

Raznoterosti.

† Zaradi dolga 10 vinarjev krava dražbeno prodana. V neki svoji interpelaciji pripoveduje malaruski poslanec Markov: Glasom sklepa okr. glavarstva v Ravaruski se je kmetu Mihaelu Kmielu v Korczwu zaradi dolga 10 vinarjev zarubila in prodala ena krava.

† Isgradi proti zamorcu. Dne 4. t. m. sta se v nevadskem mestu Reno borila za prvenstvo rokoborca (bokserja) zamorec Johnson in beli borilec Jeffries, ki je bil doslej nepremagan. Tekmovalno borbo je gledalo nad 20.000 ljudi. Beli borilec je bil premagan. Valed tega je nastalo med severo-ameriškim belim plemenom strašno razburjenje in začele se je divje preganjanje zamorcev, tekom katerega je bilo ubitih 30 črncev, nad 200 pa ranjenih.

o Delavski kolek na Kranjsko, Štajersko in Koroško. Založništvo tega koleka, ki je slično onemu za Goriško, Istro in Primorsko, je po nalogu izvr-

ševalnega odbora stranke prevzel sodr. Ivan Kocmur, pri katerem imajo organizacije in zaupniki na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem odsej napravljati svoje naročbe. Organizacije na Goriškem, Primorskem in v Istri naročajo kolek slejkakor prej pri sodrugu Jos. Peteja nu v Gorici. Sodrugi in organizacije, tako strokovne kakor gospodarske, so naprosene, da se pridno poslužujejo delavskega kolka, ki utegne donosati stranki čedne dohodke. Rabi se lahko kot pečatna znamka pri poštnih posiljativah, kakor: pismih, zalepkah, dopisnicah, razglednicah, zavojih itd. Naj se ne odda nobena pismena ali kaka druga pošiljatev, da bi ne bilo na njej delavskega kolka. Dalje se lahko naleplja na vstopnice pri raznih delavskih priredbah, na dopisnice in zalepke pri šalji pošti ter tudi na dobitke pri srečolovu, tomboli itd. Noben sodrug naj ne gre na volišče, ne da bi poleg imena kandidatov vega ne nalepil vsaj en delavski kolek. Vsaka delavska veselica ali druga priredba služi tudi v tda se razpeča čim več delavskega kolka. Prosijo se še posebno vse strokovne in gospodarske organizacije, naj sklenejo, da se vsa pisma opremijo z delavskim kolkom. Naročbe iz Kranjske, Štajerske in Koroške je posiljati edino na naslov: Ivan Kocmur, Ljubljana, Gosposka ulica št. 12. Cena kolku e v Ljubljani ista, kakor v Gorici. Posamezen szvod stane 2 vinarja. Manj kakor 50 kolkov je po pošti ne pošlje, izvzemši če se obenem vposlje tudi denar. Da ni preveč nepotrebnih strokov (za naknadno posiljanje denarja in eventualne opomine), se priporoča, da se obenem z naročbo vposlje tudi denar (lahko tudi v poštnih znamkah). — Sodrugi in organizacije, sezite po delavskem kolku!

? I ?	Najboljša ura sedanjosti: Zlata, srebrna, tula, nikelnasta in jeklena se dobi samo pri	? I ?
I K O		I K O
? O ?		? O ?

H. Suttner, Ljubljana

Mestni trg.

Lastna tovarna ur v Švici.

? I ?	Tovarniška varstvena znamka	? I ?
I K O	„IKO“	I K O
? O ?		? O ?

Svojim čitateljem priporočamo, da se ozirajo na take trdke, ki inserirajo v našem listu.

Gostilna „Pri panju“

Vegova ulica št. 10

se pr. roča za mnogobrojen obisk

lastnik Leonardo Galante

ima najboljšo pijačo; dobiva se izboren „pelinkovac“, goriška, istrska, dalmatinska vina in dolenski cviček po najnižji ceni. 26-17

Na novo sezidana

pekarija

na prometnem kraju v Trbovljah, Spod. Štajersko, se da takoj v najem.

Več se izve pri lastniku Ivanu Vincenon Komatu, krojaškemu mojstru v Trbovljah. 5-3

Sodrugi, somišljeniki! Zahajajte le v take gostilne, kavarne in brivnice, kjer je na razpolago Vaše glasilo. . . Agitirajte „Rdeči Prapor“! povsod za

Franjo Parkelj

lastnik reklamnega in plakaterskega podjetja, snajenje stanovanj in okenj

Ljubljana

Šelenburgova ulica 8

52-8

izvršuje

vsa v to stroko spadajoča dela točno in po zmernih cenah.

IV. Jax & sin

Ljubljana

Dunajska cesta št. 17

priporoča svojo bogato zalogo

šivalnih strojev

za rodbino in obrt.

Pisalni stroji „Adler“.

Vozna kolesa.

Ceniki zastoj in franko. 21

Castiti gospod

Gabrijel Piccoli

lekarnar

52-15

v Ljubljani.

Vašo tinkturo za želodec sem že vso z velikim uspehom porabil, katero iz srca priporočam v veliko korist vsaki družini

ter se Vam iskreno zahvaljujem in prosim, blagovolite mi poslati še 24 stekleničic Vaše tinkture za želodec.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Sterle

poselnik in premirani medvedji lovec v Koritnicah, pošta Knežak pri St. Petru na Krasi.

Kavarna
„Unione“ v Trstu
ulica Oaserma in Torre Bianca
se priporoča.

Stopnice, balkoni
spomeniki
stavbeni okrasni
l. t. d.

Kranjska betonska tvornica Tribuč & Komp.

10-8

v Ljubljani.

Cementne cevi
v vseh dimenzijah
barvaste plošče
l. t. d.

Dolnška družba združenih pivovarov Žaloc in Laški trg
v Ljubljani
Telefon šte. 168.

izborna pivo v sodcih in steklenicah.

ZALOGA V SPODNJI ŠISKI.